

Ressorgiment i altres revistes d'exili

Amb motiu del centenari del naixement de la revista *Ressorgiment* de Buenos Aires, la Biblioteca de Catalunya vol homenajar aquells homes i dones que van haver de marxar de Catalunya, la seva pàtria, per raons econòmiques, socials i principalment polítiques, mitjançant l'exposició de les capçaleres més emblemàtiques que van servir per donar veu als qui no en tenien i per estendre la cultura catalana al continent americà.

Cinc revistes catalanes van ser les capdavanteres dels emigrants a Amèrica: *La Llumanera de Nova York*, *La Nova Catalunya* (L'Havana), *Catalonia* (Buenos Aires), que al cap de pocs números canvià el títol a *Catalunya nova*, i *Ressorgiment* (Buenos Aires) escrit *Resurgiment* als 19 primers números. *Catalonia* i *Ressorgiment* al cap d'uns anys van acollir els escrits dels exiliats per les dictadures dels generals Primo de Rivera i Franco. A aquestes s'hi van afegir les cinc redactades a Mèxic: *La Nostra revista*, continuada sota el títol *La Nova revista*, *Pont Blau*, la seva continuadora *Xaloc* i *Lletres*, i la sisena, de Montevideo, *La Nova Catalunya*.

Tanmateix, encara que són probablement les més conegudes no són pas les úniques; només en la bibliografia de Josep Maria Balcells i Domènech del 1988 se'n descriuen més de 200.

Ressorgiment, que ha estat analitzada abastament per la professora Marcela Lucci, es pot trobar completa a la Biblioteca de Catalunya, gràcies, primer, a Hipòlit Nadal Mallol, fundador de la revista, i després a diversos donants; però sobretot a la constància de Víctor Castells en la recerca dels números que mancaven. D'altra banda, l'Obra Cultural Catalana va facilitar a la Biblioteca de Catalunya el 2003, l'índex analític de *Ressorgiment* compilat per les germanes Elisea i Esperanza Nacente, que la Biblioteca va editar en format electrònic. Igualment, amb motiu del centenari, la Biblioteca de Catalunya ha digitalitzat la totalitat de la revista *Ressorgiment*.

Seria bo poder completar moltes altres revistes amb la generositat d'aquells que en conserven exemplars perquè la nostra Biblioteca nacional les pogués posar a l'abast dels que investiguen una part de la nostra història, la dels catalans a Amèrica.

M. del Tura Molas

Biblioteca de Catalunya - Hemeroteca

1. Les precursoros

La Llumanera de Nova York: revista catalana de noves y gresca / director: Artur Cuyàs; dibuixant: Felip Cusachs. Nova York: [s.n.], 1874-1881 ([Nova York]: Impr. de El Cronista). Any 1, núm. 2 (desembre 1874). Top. RRC GFol-0071.

Germanor: revista mensual catalana de la col·lectivitat catalana de Xile Santiago de Xile: [Centre Català, 1912-1963]. Any 1, núm. 1 (15 setembre 1912); any 3, núm. 47 (10 setembre 1914). [Represa el 1983]. Top. 05(83.18)Ger 4º.

La Nova Catalunya: revista mensual. Havana: [Centre Català, 1908-1959] ([s.l.]: Impr. Moderna). Any 7, núm. 157 (abril 1914); Any 7, núm. 158 (juliol 1914). Top. RRC-8-0060.

L'Aureneta: senmanari humoristich y literari. Buenos Aires: [s.n.], 1876-[1890] ([Buenos Aires]: Impr. de l'Aureneta). Any 1, volada 1ra. (1 juny 1876). Top. PP-Prensa-1876-Fol-01 (1876).

Catalònia: periòdic d'acció catalana. Buenos Aires: Impr. L'Avenç Gràfic, 1914. Any 1, núm. 1 (febrer 1914). Top. PP-Prensa-1914-4-02.

Catalunya nova: periòdic setmanal d'acció patriòtica. [Buenos Aires: Tip. La Leonesa], 1914. Any 1, núm. 2 (28 febrer 1914). Top. PP-Prensa-1914-Fol-02.

2. Ressorgiment (I)

Ressorgiment. Buenos Aires: [s.n.,1916-1972] ([Buenos Aires]: Impr. Fontana). Any 1, núm. 1 (agost 1916). Top. 05(82.12)Res Fol.

NOTES

Fundada i dirigida per Hipòlit Nadal Mallol.

Variant ortogràfica del títol fins el número 19 de 1918 *Resurgiment*. Des de l'abril de 1968 fins al desembre de 1972 té el títol paral·lel en castellà *Resurgimiento*.

Impressor anterior: Tallers Gràfics de "Caras y Caretas"

Capçalera tipogràfica

Coberta il·lustrada diferent cada any

Leandre Cervera. "De l'esperit català. Catalans d'Amèrica: H. Nadal i Mallol". *D'ací d'allà*. Núm. 54 (juny 1922) p.453. Top. 05(46.71)Bar-8º.

Marcela Lucci. *Cultura, consciència, independència: la tasca d'Hipòlit Nadal i Mallol a Buenos Aires*. Buenos Aires: Obra Cultural Catalana, 2008. Top. 2009-8-C89/27.

Postal El Port de la Selva. Calle del Mar. [Visual]. [1911]. Top. Fons Gustems 3.2.

Álbum recuerdo de Buenos Aires. [Visual]: *vistas modernas*. [Buenos Aires]: Salvador Liguori, [1912?]. Top. XXIII Arellano BC 4.

Hipòlit Nadal i Mallol "Com va néixer *Ressorgiment*". *Ressorgiment*. Any 26, núm. 301 (agost 1941). p. 4900-4901. Top. 05(82.12)Fol.

Joan Rocamora. *El Casal de Catalunya a Buenos Aires: catalans a l'Argentina*. Barcelona: Curial, 1991. Top. 2006-8-42965.

Catalònia: revista d'informació i expansió catalana. Buenos Aires: Centre Català de Buenos Aires, 1927-[1930]. Any 1, nº 1 (desembre 1927) Top. Giv IIB-14/2.

3. Ressorgiment (II)

"*Ressorgiment* perseguit i segrestat". *Ressorgiment*. Any 9, núm. 93 (abril 1924). p. 1484. TOP 05(82.12) Fol.

Faixa de tramesa de *Ressorgiment* als subscriptors. Top. Arxiu BC.

Josep Carner. *El més vell del poble*. Brussel·les 1962. [Manuscrit]. Top. Ms. 4742/5.

Josep Carner. "El més vell del poble". *Ressorgiment*. Any 47, núm. 550 (maig 1962). p. 8843. Top. 05(82.12)Res Fol.

Ressorgiment. Buenos Aires: [s.n.,1916-1972] ([Buenos Aires]: Impr. Fontana). Any 57, núm. 677 (desembre 1972). Top. 05(82.12)Res Fol.

Fotografies de la visita a la Biblioteca de Catalunya de Fivaller Seràs i Josep Maria Ribera, representants d'Obra Cultural Catalana, propietària dels índexs manuscrits, amb motiu de l'edició dels índexs de la revista "Ressorgiment" en format electrònic per la Biblioteca de Catalunya. [Visual]. [2003]. Top. Arxiu fotogràfic de la BC.

Índex de la revista Ressorgiment [Recurs electrònic] / redacció i compilació ... Elisea Nacente i Esperanza Nacente. Barcelona: Biblioteca de Catalunya, 2003.

4. Les portades de *Ressorgiment*

Ressorgiment. Buenos Aires: [s.n.,1916-1972] ([Buenos Aires]: Impr. Fontana). Any 3, núm. 25 (agost 1918). Top. 05(82.12)Res Fol. [Il·lustració de Joan d'Ivori, pseud. de Joan Vila].

Ressorgiment. Buenos Aires: [s.n.,1916-1972] ([Buenos Aires]: Impr. Fontana). Any 4, núm. 35/36 (juny/juliol 1919). Top. 05(82.12)Res Fol. [Il·lustració d'Apa, pseud. de Feliu Elias].

Ressorgiment. Buenos Aires: [s.n.,1916-1972] ([Buenos Aires]: Impr. Fontana). Any 14, núm. 152 (març 1929). Top. 05(82.12)Res Fol. [Il·lustració de Josep Planas Casas].

Ressorgiment. Buenos Aires: [s.n.,1916-1972] ([Buenos Aires]: Impr. Fontana). Any 16, núm. 177 (abril 1931). Top. 05(82.12)Res Fol. [Il·lustració de Pompeu Audvert].

Ressorgiment. Buenos Aires: [s.n.,1916-1972] ([Buenos Aires]: Impr. Fontana). Any 23, núm. 261 (abril 1931). Top. 05(82.12)Res Fol. [Il·lustració de Josep Planas Casas].

Ressorgiment. Buenos Aires: [s.n.,1916-1972] ([Buenos Aires]: Impr. Fontana). Any 27, núm. 310 (maig 1942). Top. 05(82.12)Res Fol. [Il·lustració de Lluís Macaya].

Ressorgiment. Buenos Aires: [s.n.,1916-1972] ([Buenos Aires]: Impr. Fontana). Any 43, núm. 500 (març 1958). Top. 05(82.12)Res Fol. [Il·lustració de Francesc Fàbregas].

Ressorgiment. Buenos Aires: [s.n.,1916-1972] ([Buenos Aires]: Impr. Fontana). Any 45, núm. 522 (gener 1960). Top. 05(82.12)Res Fol. [Il·lustració de R.B.Martí Gimeno].

Ressorgiment. Buenos Aires: [s.n.,1916-1972] ([Buenos Aires]: Impr. Fontana). Any 56, núm. 656 (març 1971). Top. 05(82.12)Res Fol. [Il·lustració de Ramon Subirats].

5. Publicacions d'exili a Mèxic (I)

Josep Ferrer. *Epistolari de Joan Coromines amb exiliats catalans d'Amèrica: Hipòlit Nadal i Mallol i Avel·lí Artís i Balaguer / a cura de ... i Joan Pujadas*. [Barcelona]: Fundació Pere Coromines, 2003. Top. 2004-8-19076.

La Nostra revista. Mèxic: Edicions Catalònia, 1946-1954. Any 1, núm. 1 (gener 1946). Top. RRC-4-57. NOTA Continuada per *La Nova revista*

La Nostra revista. Mèxic: Edicions Catalònia, 1946-1954. Any 9, núm. 75 (maig/setembre 1954). Top. RRC-4-57. NOTA Continuada per *La Nova revista*

Avel·lí Artís Gener. Carta a Josep Escolà. Mèxic, 19 de febrer de 1955. Correspondència rebuda per Avel·lí Artís Gener, 1951-2000 [Manuscrit] Top. Ms. 4549/21. p. Ms. 4549/21.

Josep Escolà. Carta a Avel·lí Artís Gener. Buenos Aires, 28 de febrer de 1955. Correspondència rebuda per Avel·lí Artís Gener, 1951-2000 [Manuscrit] Top. Ms. 4549/21.

La Nova revista. Mèxic: Bartomeu Costa-Amic, 1955-1958]. Any 1, núm.1 (gener/febrer 1955). Top. RRC-4-59.

Llista dels subscriptors argentins a *La Nova revista*. Any 1955. Correspondència rebuda per Avel·lí Artís Gener, 1951-2000 [Manuscrit] Top. Ms. 4549/21.

Fivaller Seràs. Carta a Avel·lí Artís Gener. Buenos Aires, 25 de maig de 1955. Correspondència rebuda per Avel·lí Artís Gener, 1951-2000 [Manuscrit] Top. Ms 4549/21.

La Nova revista. Mèxic: Bartomeu Costa-Amic, 1955-1958]. Núm. 31/32 (gener/febrer 1958). Top. RRC-4-59.

6. Publicacions d'exili a Mèxic (II)

Pont blau: literatura, arts, informació. Mèxic, D.F.: [s.n.], 1952-1963. Setembre 1952. Top. 05(72 Mex) Pon.

Pont blau: literatura, arts, informació. Mèxic, D.F.: [s.n.], 1952-1963. Núm. 126 (octubre/desembre 1963). Top. 05(72 Mex) Pon.

Xaloc. Mèxic, D.F. : Ramón Fabregat, [1964-1981]. Any 1, núm. 1 (gener/febrer 1964); any 1, núm. 2 (agost 1964); any 17, núm. 115/116 (setembre/desembre 1981). Top. 05(725.1Mex)Xal 8º.

NOTA Continuada de: *Pont Blau*

Lletres: revista literària catalana. Mèxic, D.F.: [s.n.], 1944-. Núm. 2 (juny 1944); núm. 6 (juny 1945); núm. 8 (maig 1946). Top. S-8-2040.

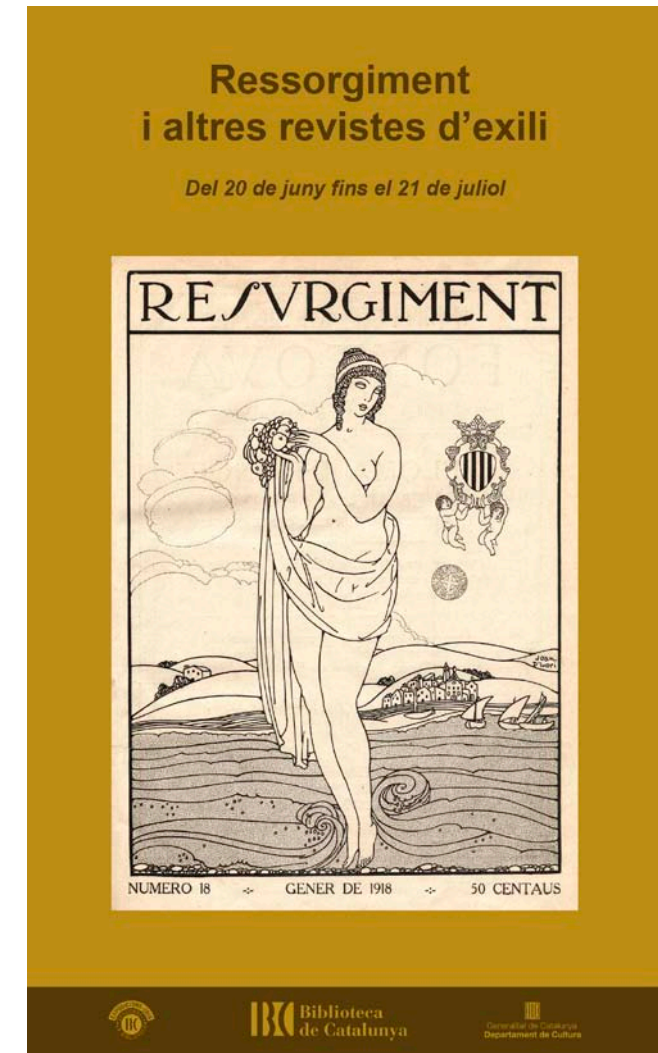
Biblioteca de Catalunya

Carrer de l'Hospital, 56, 08001 Barcelona
Tel. 93 270 23 00, Fax 93 270 23 04

A/e: bustia@bnc.cat, <http://www.bnc.cat>

De dilluns a divendres, de 9 a 20 h
Dissabtes, de 9 a 14 h

 **Biblioteca
de Catalunya**

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura